

Suna Kymäläinen
Ruokolahti 30.4.2019

Arvoisa vappukansa, hyvät toverit!

Suomi seisoo nyt risteyksessä. Takana on neljä vuotta kivikkoista tietä, joka horjutti yhteiskuntamme tasapainoa ja maamme perustaa. Jalat on kuitenkin taas tukevasti maassa, kompassi kädessä, mutta suunta vielä auki.

Kevään eduskuntavaalit merkitsivät sekä Suomelle että SDP:lle tärkeää virstanpylvästä. Jälkimmäiselle ei vain vuosia odottamaan antaneen voiton vuoksi, vaan koko suomalaisen hyvinvointivaltion ja demokratian kannalta. Minulle vaalitulokset tarkoittaa lisäksi suunnatonta kiitollisuutta, onnea siitä, että työlleni annettiin luottamus nyt jo kolmannen kerran. Haluan sydämellisesti kiittää jokaista minua eduskuntavaaleissa äänestänyttä!

Hyvät toverit,

Viime kaudella oikeistohallitus purki systemaattisesti valtion roolia hyvinvoinnin turvaajana ja palveluiden tuottajana. Se näkyi arjen kurjistumisena ja rahahuolina. Työelämässä porkkana vaihdettiin keppiin, työttömiä syyllistettiin ja avun sijaan rankaistiin lisää. Vanhusten hoivassa koettiin pohjakosketus, kun räikeät esimerkit yksityisen hoivapalvelun epäkohdista tulivat julkisuuteen. Lastemme ja nuortemme tulevaisuudesta tuli tikittävä aikapommi.

Tänä keväänä vaaleissa ei valittu vain suosikkiehdokastaan, vaan päätettiin siitä, mihin suuntaan Suomea yhdessä viemme.

Hallitusohjelmaneuvoittelut, joissa tulen itsekin olemaan mukana, ovat vasta alussa, mutta SDP on linjassaan ehdoton: Suomi on palautettava tasa-arvon ja mahdollisuuksien maaksi, jossa kenenkään tausta ei määrittele tulevaisuuden mahdollisuuksia.

Tulevalla vaalikaudella käymme uudistustyöhön päättäväisesti entistä vahvemmalla valtakirjalla. Olemme tulevaisuuslinjassamme esittäneet useita nopeasti vaikuttavia toimenpiteitä eriarvoistumiskehityksen pysäyttämiseksi, suomalaisten osaamisen vahvistamiseksi ja työelämän kehittämiseksi.

Mikä meitä seuraavalla hallituskaudella sitten odottaa? Viime kaudella kesken jäänyt sote lienee niitä isoimpia kysymyksiä, joihin meidän tulee yhdessä löytää ratkaisu. Hallituksen ajama sote-malli osoittautui perustuslain vastaiseksi ja kaatui, kaataen samalla koko hallituksen. Sipilän eropäätös paljasti sen, jota me oppositiostakin toimme toistuvasti esiin: sote-mallin taustalla ei ollut aito huoli suomalaisten hyvinvoinnista, vaan yritys siirtää poliittista valtaa yksityisille markkinoille. Koko hallituksen sote-malli rakentui tarinan varaan, jossa sote-järjestelmän suurin heikkous oli valinnanvapauden puute. Tähän ratkaisuna tarjottiin siis keskitettyä hallintoa, yksityisiä palveluita ja heikompia kuntia.

Surullisinta onkin, ettei koko neljän vuoden ajan päästy keskustelemaan aidosti siitä, mitä suomalaiset tarvitsevat ja minkälainen malli yhteiskunnassamme parhaiten toimisi.

SDP haluaa toteuttaa sote-uudistuksen sen alkuperäisten tavoitteiden mukaisesti eli kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja, parantaa palvelujen yhdenvertaisuutta ja saatavuutta. Se merkitsee nopeampaa pääsyä lääkärin vastaanotolle, parempaa hoitoa ja kohtuullisia etäisyyksiä.

Kustannuskehitystä tulee hillitä tehokkaiden, mutta inhimillisten ratkaisujen avulla. Täällä Etelä-Karjalassa Eksotella on jo pitkälle integroidut palvelut ja sillä on mahdollisuudet sopeutua erilaisiin malleihin tulevaisuudessa, kunhan alueen kuntien toimintaedellytykset turvataan.

Myös eläkeläisten köyhyyteen on viimein puututtava konkreettisilla parannuksilla. Inhimillinen yhteiskunta ei voi sivusta seurata ikäihmistensä ahdinkoa. Siksi olemme vaatineet 100 euron tasakorotusta kaikkein pienimpiin eläkkeisiin useamman vuoden ohjelmalla. Toiseksi olemme vaatineet, että vanhustenhoidon palvelut on viimein laitettava kuntoon. Siksi tarvitsemme vanhustenhoitoon 0,7 hoitajamitoituksen.

Hyvät toverit,

Kuntien talous on avainasemassa myös työllisyys- ja kasvupalveluiden uudistamisessa. SDP on luvannut poistaa työttömiä syyllistävän ja kurjuuttavan aktiivimallin, mutta se ei yksinään riitä ratkaisemaan työvoiman ja -markkinoiden kohtaanto-ongelmia. Työllisyyspalveluiden on aidosti vastattava ihmisen tarpeisiin, kenenkään etu ei ole tukien takaamiseksi suoritettavat pakkokoulutukset, jos ne eivät auta työnhaussa eteenpäin. Työllisyyspalveluiden keskiöön tuleekin nostaa puuttuvien taitojen tunnistaminen ja uusien hankkiminen.

Pätkätöiden ja epävarmojen työsuhteiden aikana työntekijä tarvitsee turvaa ja vakautta myös työpaikallaan. Jokaisen tulee voida luottaa työnsä jatkuvuuteen. Tänä päivänä suorittaminen ja kiire painavat yhä useampaa. Jopa kolmekymppiset nuoret uupuvat, kun kilpailu työpaikoista vaatii antamaan itsestään kaiken. Edellisellä hallituskaudella suureen kokuun noussut irtisanomissuojan heikennys olisikin osunut kaikkein heikommassa työmarkkina-asemassa oleviin, erityisesti siis nuoriin ja vieläpä nuoriin naisiin.

Työvoimapolitiikan kehittäminen vaatii siis kokonaisvaltaista uudistusta. Poliitiikan avulla on rakennettava vuoropuhelu työllisyyspalveluiden ja työmarkkinoiden välille, jotta kunnissa kyetään ennakoimaan työvoiman muuttuvaan kysyntään.

Työpaikoilla taas on palattava sopimisen kulttuuriin. Edellinen hallitus pyrki purkamaan kolmikantaneuvotteluihin perustuvaa historiallista mallia, mutta me SDP:ssä katsomme sen takaavan parhaiten työmarkkinaosapuolten oikeudenmukaisen kuulluksi tulemisen. Eri työvoima-alojen erityistarpeet on tärkeää tunnistaa ja mahdollistaa tarvittava jousto, muttei työntekijän oikeuksien kustannuksella.

Arvoisa vappukansa,

emme voi puhua suomalaisen yhteiskunnan tulevaisuudesta ilman keskustelua lapsista ja nuorista. Yhä useamman nuoren kohdalla opintopolku päättyy peruskoulun jälkeen, koska varaa opiskelujen kustantamiseen ei ole. Oppimistasojen lasku näkyy jo työpaikoilla puutteina ammatillisessa osaamisessa. SDP:n mielestä panostaminen nuoriin on mittaanaton tulevaisuusinvestointi, joka tulee tehdä nyt.

Siksi ajamme aidosti maksutonta toista astetta. Oppivelvollisuusiän pidentäminen 18-ikävuoteen asti turvaisi katkeamattoman oppipolun. Haluamme kaikki lapset varhaiskasvatukseen piiriin ja nostaa korkeakoulutetun väestön osuuden 50 prosenttiin. Näin ehkäisemme syrjäytymistä, nostamme osaamis- ja koulutustasoa ja parannamme ihmisten valmiuksia pärjätä muuttuvilla työmarkkinoilla.

Kuulluksi tulemisella on tärkeä rooli arjen merkityksellisyyden kokemisessa. Kevään aikana Imatralla ja Lappeenrannassa järjestetty maakunnallinen nuorten vaikuttamispäivä kokosi yhteen toisen asteen opiskelijoita ja kansanedustajia keskustelemaan nuorille tärkeistä tulevaisuuden kysymyksistä.

Nuorten kanssa käymäni keskustelut vakuuttivat minut seuraavasta: nuorten ääni on tuotava kuuluvammin esiin yhteiskunnassamme! Ilmaston puolesta eduskuntatalon portaille kokoontuneet joukot ovat ilahduttava esimerkki siitä, miten kansalaisvaikuttaminen ei ole vain menneiden sukupolvien muisto. Meidän poliitikkojen tehtävä onkin luoda lisää areenoita, joissa nuoret voivat osallistua päätöksentekoon aktiivisina osapuolina. Tämän päivän valinnat ovat se tulevaisuus, joka lapsiamme ja lastenlapsiamme odottaa.

Hyvät toverit,

Suomalaiseen kulttuuriin on aina kuulunut keskeisenä piirteenä ratkaisukeskeisyys. Niukkuus on pakottanut tuhmaamaan viisaasti ja raaka-aineet on valittu järkevästi, pyrkien aikaa kestävään lopputulokseen. Ennen kaikkea olemme eläneet yhdessä luonnon kanssa, sitä kunnioittaen ja vaalien. Tästä emme saa luopua.

SDP:n visiossa tulevalla vaalikaudella otetaan isoja askeleita kohti hiilineutraalia ja -negatiivista yhteiskuntaa. Aikaa on vähän mutta muutos on mahdollinen. SDP:n tavoite on hiilineutraali Suomi vuonna 2035.

Mutta Suomi on monta arkea ja arki Helsingissä poikkeaa suuresti arjesta esimerkiksi täällä Ruokolahdella. Ilmastonmuutos vaatii kulutustottumusten muutosta mutta ei sitä, että elämänlaatu tai hyvinvointi kärsivät. Siksi kestävää kehitystä tulisi tavoitella tasapuolisesti ja Suomen alueellisia eroja kunnioittaen, kaikki ihmisryhmät ja tulotasot huomioiden. Ratkaisevaa on kokonaisuus: pienituloinen voisi kyllä sijoittaa varansa päästöttömiin sähköautoihin, mutta entä jos se kaventaa mahdollisuuksia ekologisiin valintoihin asumisen ja ruoan osalta?

Taistelu ilmastonmuutosta vastaan ei saa johtaa kapeakatseisiin ratkaisuihin, joiden lopputulos voi olla ihmiselle ja luonnolle vieläkin tuhoisampi.

Hyvät toverit,

Pohdinta demokratian ja kansanvallan tulevaisuudesta ei ole ajankohtainen aihe vain meillä, sillä monessa Euroopan maassa eletään huolestuttavaa kehityskulkua oikeistopopulististen hallitusten noustua valtaan. Oikeusvaltion periaatteita rikotaan räikeästi jopa Euroopan Unionin jäsenmaissa! Ääriin menevä kansallismielisyys ja vihamielinen suhtautuminen eri kulttuureja kohtaan uhkaa myös EU:n vakautta, siksi Suomen tuleva EU-puheenjohtajuuskausi on ensiarvoisen tärkeä. Suomen tulee ottaa johtorooli demokratian ja tasa-arvon puolestapuhujana. Siihen sosialidemokraattisen liikkeen arvot tarjoavat oivan perustan.

Demokratian heikentymisen rinnalla myös turvallisuustilanne piirtää uusia uhkakuvia horisonttiin. Terrorismi, uskonnolliset yhteenotot sekä modernimmat kyberuhat pakottavat valtiot tarkastelemaan keinovalikoimaansa, jolla uhkiin vastata. Viime keväänä Suomessa otettiin tärkeä edistysaskel, kun eduskunta hyväksyi lakipaketin valtion kokonaisturvallisuuden säilyttämisestä kiinteän omaisuuden siirrossa.

Jatkossa valtio pystyy laajempien lunastusoikeuksien lisäksi käyttämään etuosto-oikeuttaan silloin, kun kiinteistökauppaan voi liittyä kansallinen turvallisuusriski. EU:n ja ETA-alueen ulkopuolisiin sovellettavaa

lupaprosessia tullaan taas käyttämään silloin, kun kolmansien maiden kansalainen suunnittelee kiinteistönostoa mistä tahansa päin Suomea.

Toin itse eduskuntaan kansalaisadressin maa- ja kiinteistökauppojen rajoittamiseksi EU:n ulkopuolisille jo vuonna 2007. 2014 päiväsin yli sadan kansanedustajan allekirjoittaman lakialoitteen asiasta. 2015 perustin kansalaisaloitteen asiaa edistääkseni. Siksi olen suunnattoman iloinen ja huojentunut, että vihdoin vuonna 2019 meillä on maa- ja kiinteistökauppoja rajoittava laki voimassa. Työni ei mennyt hukkaan.

Toimikoon lakipaketti myös osoituksena suomalaisen demokratian voimasta. Meillä jokaisella on mahdollisuus vaikuttaa, mutta vain yhdessä voimme saavuttaa muutoksen. Vaalikentillä kuulemieni viestien taustalla kaikui sama sanoma: ketään ei ole varaa jättää jälkeen, jokainen on tärkeä. Annetaan tänä vappuna yhteisen rintaman näkyä. Meillä kun on sama suunta.

Toivotan jokaiselle aurinkoista ja riemukasta vappua!